

ส่วนที่ 6

การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการพัฒนา

องค์กรรับผิดชอบในการติดตามประเมินผล

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย

1. สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก จำนวนสามคน
2. ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
3. ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
4. หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกตนเองจำนวนสองคน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารคัดเลือกจำนวนสองคน

ให้คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ และกรรมการอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็น ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ตีพิมพ์ประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

วิธีการติดตาม

จัดทำแบบติดตามและประเมินผลตามรายไตรมาส เพื่อรวบรวมข้อมูลติดตามและประเมินผลในช่วงสิ้นปีงบประมาณ โดยการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม แบบประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

ห้วงเวลาในการติดตาม

ครั้งที่ 1 ไตรมาสที่ 1

ครั้งที่ 2 ไตรมาสที่ 2

ครั้งที่ 3 ไตรมาสที่ 3

ครั้งที่ 4 ไตรมาสที่ 4

ครั้งที่ 5 ประเมินภาพรวม

แนวทาง และวิธีการขั้นตอนในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี

การติดตาม

การติดตามนั้น จะทำให้เราทราบได้ว่าขณะนี้ได้มีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปีถึงระยะใดแล้ว ซึ่งเทคนิคอย่างง่ายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามได้ เช่น Gant Chart ที่จะทำให้หน่วยงานสามารถติดตามได้ว่าการดำเนินการตามแผนสามปีมีการดำเนินการในช่วงใด ตรงกับระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่

การประเมินผล

การประเมินผล จำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน (Standard criteria) และ ตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ โดยประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ใน 2 ระบบ คือเกณฑ์การประเมินหน่วยงาน และเกณฑ์การประเมินโครงการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลหน่วยงาน

ประกอบด้วย 7 เกณฑ์ 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ตัวชี้วัด คือ

1. ผลผลิต ซึ่งประกอบด้วยผลผลิตในภาพรวมและผลผลิตระดับปฏิบัติการ
2. เกณฑ์ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม
ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

1. การเข้าถึง
2. การจัดสรรทรัพยากร
3. การกระจายผลประโยชน์
4. ความเสมอภาค

3. เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

1. สมรรถนะของหน่วยงาน
2. ความทั่วถึงและเพียงพอ
3. ความถี่ในการให้บริการ
4. ประสิทธิภาพการให้บริการ

4. เกณฑ์ความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

1. พันธกิจต่อสังคม
2. ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ
3. การให้หลักประกันความเสี่ยง
4. การยอมรับข้อผิดพลาด

5. เกณฑ์การตอบสนองความต้องการของประชาชน

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

1. การกำหนดประเด็นปัญหา
2. การรับฟังความคิดเห็น
3. มาตรการเชิงยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา
4. ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา

6. เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้า

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ประการ คือ

1. ระดับความพึงพอใจ
2. การยอมรับหรือคัดค้าน

7. เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ประการ คือ

1. ผลกระทบภายนอก
2. ต้นทุนทางสังคม

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ

1. เกณฑ์ความก้าวหน้า

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

1. ผลผลิตเทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลา
2. จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ

3. ทรัพยากรที่ใช้ไปในช่วงเวลา

4. ระยะเวลาที่ใช้ไป

2. เกณฑ์ประสิทธิภาพ

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

1. สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย

2. ผลผลิตต่อกำลังคน

3. ผลผลิตต่อหน่วยเวลา

4. การประหยัดทรัพยากรการจัดการ

3. เกณฑ์ประสิทธิผล

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

1. ระดับการบรรลุเป้าหมาย

2. ระดับการมีส่วนร่วม

3. ระดับความพึงพอใจ

4. ความเสี่ยงของโครงการ

4. เกณฑ์ผลกระทบ

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ

1. คุณภาพชีวิต

2. ทักษะคิดและความเข้าใจ

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

5. เกณฑ์ความสอดคล้อง

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ

1. ประเด็นปัญหาหลัก

2. มาตรการหรือกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา

3. ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของประชากรกลุ่มเป้าหมาย

6. เกณฑ์ความยั่งยืน

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ

1. ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ

2. สมรรถนะด้านสถาบัน

3. ความเป็นไปได้ในการขยายผล

7. เกณฑ์ความเป็นธรรม

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ

1. ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ
2. ความเป็นธรรมระหว่างเพศ
3. ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ

1. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
2. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ
3. ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ ซึ่งครอบคลุมมิติ ด้านเศรษฐกิจ สังคม มิติด้านการบริการจัดการ มิติด้านทรัพยากร และมิติ ด้านสิ่งแวดล้อม เกณฑ์และตัวชี้วัด จะเป็นประโยชน์ในการติดตาม และประเมินผลโครงการใน ลักษณะที่เป็นพลวัตรในทุกขั้นตอนของกระบวนการโครงการ เพื่อวัดถึงความสำเร็จ และความ ล้มเหลวของโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งในทางปฏิบัติจำเป็นต้องนำมาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสม กับลักษณะโครงการ โดยกำหนดและวัดตัวแปรเฉพาะเพื่อประมวลเป็นตัวชี้วัดรวมของแต่ละ โครงการต่อไป

*****